

Motion till riksdagen 2021/22:940

av **Caroline Helmersson Olsson m.fl. (S)**

Avskaffande av preskriptionstiden för fängelsestraff

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort preskriptionstiden för fängelsestraff och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En av rättsstatens principer är att den som är misstänkt för ett brott har rätt att anses som oskyldig till dess att motsatsen har bevisats i en domstol. En annan princip är att man inte bör fortsätta lägga resurser på att utreda brott som begåtts för väldigt länge sedan och att de då ska anses vara preskriberade. Huvudskälet till den senare regeln är just att det inte är meningsfullt att binda polis och åklagares resurser till ärenden som ligger så långt tillbaka i tiden att möjligheten att binda en misstänkt till brottet är liten. Det innebär också att preskriptionstider kan behöva justeras när t.ex. DNA-teknik utvecklas och spår som inte var möjliga att utreda tidigare plötsligt blir tillgängliga. Preskriptionstiden för mord avskaffades därför för några år sedan. Det var ett beslut som bland annat motiverades av att preskriptionstiden på 25 år närmade sig för mordet på statsminister Olof Palme och att många ansåg det rimligt att fortsatt försöka lösa ett mord som var ett nationellt trauma. Mordutredningen lades dock senare ned ändå då det spår åklagaren ansåg mest relevant att följa ledde till en redan avliden person, ett beslut som alltså motiverades just med att en fällande dom ansågs omöjlig att nå.

Det finns alltså goda skäl att det finns preskriptionstid för utredningar av brott. Vad som är mindre känt är att även Kriminalvården har en preskriptionstid. Om en dömd person inte infinner sig i fängelset på inställedagen så börjar en eftersökning av personen. Efter ett tag efterlyses den saknade och om polisen finner denne så påbörjas anstaltsvistelsen – men om personen lyckas hålla sig undan tillräckligt länge så preskriberas själva straffet och personen går fri.

Nyligen kunde vi läsa i kvällstidningen Expressen om ett sådant fall. En man dömdes för stöld men infann sig inte för att avtjäna sitt straff. Istället höll han sig undan i fem år och därefter preskriberades strafftiden.

Denna typ av nyheter upprör. Det är stötande för det allmänna rättsmedvetandet att personer som i domstol funnits skyldiga till ett brott ändå kan undgå straff helt enkelt genom att hålla sig undan länge nog. Till skillnad från preskription av brott där ingen ännu knutits till brottet så finns det inga ekonomiska eller utredningstekniska skäl för preskriptionen. Det råder ingen tvekan om vem den skyldige är då detta redan är fastställt och inte heller andra skäl att straffet inte skulle kunna avtjänas om personen återfinns i framtiden. Preskriptionen för fängelsestraff bör avskaffas.

Caroline Helmersson Olsson (S)

Hans Ekström (S)

Sofia Amløh (S)